

Woman among the Azande (ölümünden sonra yayımlanmıştır, 1974).

BİBLİYOGRAFYA :

A Bibliography of the Writings of E. E. Evans-Pritchard (ed. T. O. Beidelman), London 1974; M. Douglas, *E. E. Evans-Pritchard*, Sussex 1980; T. O. Beidelman, "Sir Edward Evan Evans-Pritchard, 1902-1973: An Appreciation", *Anthropos*, sy. 69 (1974), s. 553-567; R. G. Lienhardt, "Evans Pritchard, Sir Edward Evan (1902-1973)", *The Dictionary of National Biography 1971-1980* (ed. L. Blake — C. S. Nicholls), Oxford 1986, s. 297-299; J. Middleton, "Evans-Pritchard, E. E. (1902-1973)", *ER* (ed. M. Eliade), New York 1987, V, 197-199.

ALİ MURAT YEL

EVC

(bk. EVİÇ).

EVC-ÂRÂ

(أوج آرا)

Türk müzikisinde bir birleşik makam.

III. Selim tarafından terkip edilmiştir. Dizisi, zirgüleli hicaz makamı dizisinin irak perdesindeki inici şeddine, eviç perdesindeki eksik segâh ve eksik müstear beşlilerinin eklenmesinden meydana gelmiştir. Buradaki eksik segâh beşlisi, özellikle çıkıcı nağmelerde bazan eksik ferahnâk beşlisi şeklini alabilir. Nota yazımında donanımına si koma bemolü ile fa, do, lâ ve mi bakiye diyezleri yazılır; gerekli diğer değişiklikler ise yazım içerisinde gösterilir. Makamın birinci derecede güçlüsü tiz durak eviç perdesi olup bu perdede segâh veya müstear çeşnileriyle yarım karar yapılır. Müstearlı kalış bazan asma karar durumundadır. Ana dizinin ek yerindeki nîm hicaz perdesi ise makamın ikinci derecede güçlüsü olup bu perdede de hicaz çeşnisiyle asma karar yapılır. Durağı irak perdesidir ve inici bir seyir takip eder. Bu makam dizilerinin şematik gösterilişi şöyledir:

Evc-ârâ makamı günümüze kadar şed makam olarak kabul edilgelemiştir. Gerçekten de eviç ve irak perdeleri arasındaki ana dizi zirgüleli hicaz dizisinin inici şeddidir. Ancak eviç perdesi üzerindeki segâh ve müstear beşlileri ana diziyeye

Evc-ârâ
makamının
seyir örneği

tamamen yabancıdır. Bu beşliler, dizinin uzatılması veya simetrik bir genişleme sonucu ortaya çıkmamalarına rağmen bütün evc-ârâ eserlerde kullanılmıştır; yani makamın yapısında mutlak buldukları halde ana diziyeye yabancıdır. Bu durumda, ana dizi her ne kadar şed ise de tiz taraftaki bu iki yabancı çeşninin bulunması sebebiyle evc-ârâ makamını artık şed makam değil bir birleşik makam olarak değerlendirmek daha uygun olacaktır.

Evc-ârâ makamına örnek olarak Dilhayat Kalfa'nın çifte düyek usulündeki peşreviyle aksak semâi usulündeki saz semâisi, III. Selim'in muhammes usulünde, "Mevc-i atlas-ı felekte ben hevâdan geçtim" mısra ile başlayan bestesi, Küçük Mehmed Ağa'nın hâvî usulünde, "Geline hatt-ı muanber o meh-cemâlimize" mısra ile başlayan bestesi, Hammâmîzâde İsmâil Dede Efendi'nin aksak semâi usulünde, "Hüsnüne mâil gönlüm ezelden" mısra ile başlayan şarkısı verilebilir.

BİBLİYOGRAFYA :

Abdülbâkî Nâsir Dede, *Tedkik u Tahkik*, Süleymaniye Ktp., Nâfiz Paşa, nr. 1242, vr. 22*; Ezgi, *Türk Musikisi*, I, 250-254, 271; IV, 268; Özkan, *TMNÜ*, s. 246-250; Rauf Yekta, *Türk Musikisi*, s. 80-81; Arel, *Türk Musikisi*, s. 349-351.

İSMÂİL HAKKI ÖZKAN

EVDAHU'İ-MESÂLİK

(أوضح المسالك)

İbn Mâlik'in *el-Elfiyye* adlı eserine İbn Hişâm'ın (ö. 761/1360) yazdığı şerh (bk. el-ELFİYYE).

EVDAHU'İ-MESÂLİK

(أوضح المسالك)

Sipâhîzâde Mehmed'in tarih ve coğrafya sözlüğü mahiyetindeki alfabetik eseri (bk. SİPÂHÎZÂDE MEHMED).

EVDİR HANI

Eski Antalya -Burdur kervan yolu üzerinde XIII. yüzyıla ait han.

Antalya'nın yaklaşık 18 km. kuzeybatısındaki Yeşilbayır köyünün yakınındadır. Yapının bugün yerinde bulunmayan üç satırlık mermer kitabesi, 1928 yılında tarihi dahil bir kısmı eksik olmasına rağmen R. Riefstahl tarafından okunmuş ve eserin I. İzzeddin Keykâvus zamanında (1211-1220) yapıldığı anlaşılmıştır. Selçuklu dönemi kervansaraylarında görülen açık avlulu, dört ana eyvanlı plan tipinin Anadolu'daki iki örneğinden biri olması açısından ayrı bir önem taşımaktadır (diğeri Harran'ın 30 km. güneydoğusundaki 1215 tarihli Han el-Ba'rûr'dur). Anadolu'da pek benimsenmediği anlaşılan bu plan şeması diğer Selçuklu bölgelerinde yaygın olarak karşımıza çıkar.

Kuzey-güney doğrultusunda inşa edilmiş düzgün dikdörtgen planlı yapı 54,00 × 67,60 m. ölçülerindedir. Doğu ve batı cephelerinde üçer, diğer cephelerinde ikişer tane olmak üzere çevresinde toplam on adet dört köşe payandası görülür. Güney cephede eksen üzerinde yer alan taçkapı dışa taşkındır ve girişin karşılıklı cephelerinde birer mihrabiye nişi bulunmaktadır. 34,50 × 45,10 m. ölçülerindeki dikdörtgen planlı açık avlu dört yönden, çift sıra taş ayaklara basan tonozlarla örtülü derin eyvanlarla kuşatılmıştır. Bunlardan giriş eyvanı ve onun karşısına rastlayan ile yanlarda eklenmiş üzerinde bulunanlar yüksek ve geniş ana eyvan, diğerleri galeri ölçülerindedir. İçte, yapının doğu duvarında kuzeyden dördüncü birime ve güney duvarından batıdan üçüncü birime açılan birer kapıdan, bugün yalnızca üçer basamağı görülebilen birer merdivenle dışa payanda olarak yansıtılmış dikdörtgen